

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten

PROTOKOLL MØTE 2/2021: Styremøte

Teamsmøte, onsdag 3. februar kl. 16.00-17.30.

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Trond Idar Paaske	X	Britt Guri Nordtun	
Dovre	Arne Vadet	X	Bente Sæther	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Hanne Sandvoll	X	Ivar Skramstad	
Nord-Fron	Anne K. Tina Lyslo	X	Hans Petter Solberg	
Rendalen	Tor Inge Nytrøen	X ¹	Anne Grete Otnes	
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Erik Winther	
Ringsaker	Thomas Eriksen	X	Marte Røhnebæk	
Sel	Jørund Båtstad	X	Ingebjørg Uldalen	
Stor-Elvdal	Ane Eriksen Hamilton	X	Terje Andreas Hoffstad	
Sør-Fron	Else Mari Bjørke		Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Anne Magnhild Braastad Lie	
Åmot	Vidar Helgesen	X	Ingebjørg Dybvin	
SFIN	Tom Hjemseteren			
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

¹ Med på slutten av møtet

SAKER:	
2021/3	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE
2021/4	REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER
2021/5	ÅRSMELDING 2020
2021/6	BUDSJETT 2021
2021/7	RINGSAKER - REVISJON AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL - OPPSTART
2021/8	SEL - REVISJON AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL - OPPSTART
2021/9	RINGEBU – REGULERINGSPLAN FOR FENNATJØNNET HYTTEGREND
2021/10	RINGEBU – BYGGING AV UTEDO OG BRØNNHUS
2021/11	RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE – SIKRINGSLØYPE GRØNBAKKAN-STORRVATNET
2021/12	MØTEPLAN 2021
2021/13	ÅPEN POST: INNSPILL OG ORIENTERINGER FRA KOMMUNENE
2021/14	RENDALEN – SØKNAD OM LØYPEKJØRING (ettersendt)
2021/15	UTLYSING AV TILTAKSMIDLER 2021 (ettersendt)

2021/3 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Innkalling og saksliste godkjent.

2021/4 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

1. Brev fra Villreinerådet til nemndssekretærene: Ferdse

Etter innspill fra Trond ble det tatt med et innspill om organisert ferdsel i avsnitt 3 i brevet. Det har vært stor samstemmighet om og bekymring for organisert ferdsel både i nemnda og villreinform, og det ble derfor lagt inn et punkt om dette (endelig brev vedlagt).

2. CWD - Skrantesjuka

Etter at det ble funnet en bukk med skrantesjuka på Hardangervidda høsten 2019 har Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) oppdatert kunnskapen om sykdommen og smittespredning som er publisert i 2018 til 2020, og vurdert muligheter for hvordan sykdommen kan håndteres. Rapporten fra VKM ble lagt fram 26. januar.

Hovedbudskap i rapporten er at det vil bli svært krevende å stanse spredning av skrantesjuka i Norge, dvs. at den kan spre seg til andre hjorteviltarter og også tamrein. VKM skisserte tre strategier for å håndtere skrantesjuka i 2017: ingen tiltak, utrydde smitte eller begrense smitte. Tiltakene er nå vurdert på ny. Ett tiltak som trolig vil ha stor effekt, er å minimere andelen bukker og redusere totalbestanden. Ferdsestiltak kan også være aktuelt.

SNO får nå i oppdrag å prøve å hindre utveksling av dyr fra Hardangervidda til Nordfjella og til Setesdal. Øvrige tiltak bestemmes av regjeringen:

- Rapporten er overlevert til Mattilsynet og Miljødirektoratet som skal behandle rapporten videre.
- Det skal være to runder med dialog med lokale interesser før Mattilsynet og Miljødirektoratet oversender sitt faglige råd til departementene.
- Regjeringen tar endelig valg om tiltak etter behandlingen i departementene.

Det spekuleres nå i om gevirganging på levende dyr kan være en mulig årsak til spredningene av skrantesjuka, se <https://www.hjortevilt.no/kan-gevirganging-forklare-skrantesjuka/>

Les mer om rapporten fra VKM her:

<https://vkm.no/risikovurderinger/allevurderinger/skrantesykeoppdatertkunnskapomsykdomogspredningsrisiko.4.3d07086f174afc8d59d94e2c.html>

3. Årsrapport fra «Normann-prosjektet» 2021

Det er prosjektet «Villreinregistreringer Gråhø/Tjønnsseterfjellet i Nord-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre» som har fått nytt navn. Prosjektet er en videreføring av registreringer tidligere år, og supplerer det pågående FOU-prosjektet for Rondane med GPS-merka simler ved at en får oversikt over bukkene sin arealbruk. Nemnda har støttet prosjektet årlig med 3.000 kr.

4. Møte i Villreinform 12. januar

Referat fra møtet er vedlagt. I etterkant av møtet arbeider Villreinutvalget i Sølknletten for å få til en søknad til verdiskapingsprogrammet «Villrein som verdiskaper», med mål om å utarbeide en helhetlig sti- og løypeplan for Sølknletten. Fylkeskommunen er positiv til å bidra inn i prosjektet, og det er også positiv respons fra kommuneadministrasjonene som har vært kontaktet. Det skal være et første møte om søknaden med kommunenes representanter 28. januar.

Villreinutvalget i Rondane Nord ser på mulighetene for å søke om midler til informasjonstiltak i Grimsdalen.

5. Revisjon av forvaltningsplan for Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende verneområder og Hemmeldalen naturreservat

På møtet i Villreinforum orienterte nasjonalparkforvalterne i Rondane-Dovre om revisjonsarbeidet for forvaltningsplanene for Rondane og Dovre nasjonalparker med tilliggende verneområder, samt Hemmeldalen naturreservat. Prosjektplanen for arbeidet vil komme på høring i februar. Foiler fra presentasjonen er vedlagt.

6 Skjøtselsplan for Kongevegen fra Dovre til Fokstugu

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har varslet at de skal utarbeide en skjøtselsplan for den delen av Kongevegen som ligger i Dovre nasjonalpark. Dette er her snakk om mindre tiltak. Det vil bli kalt inn til et møte der både Villreinnemnda og Villreinutvalget blir invitert. Hvem møter fra nemnda?

7. FNs tiår for naturrestaurering 2021-2030

Oppstarten for FNs naturrestaurerings-tiår ble markert med en konferanse i regi av Miljødirektoratet og NINA 18. og 19. januar. Program og opptak fra konferansen finner dere på:

<https://www.nina.no/V%C3%A5re-fagomr%C3%A5der/Naturrestaurering/Program-Naturrestaureringskonferansen>

På dag 1 (10.50) presenterte Manuela Panzacchi fra NINA modellen de jobber med for å se på samla virkninger av naturinngrep. På dag 2 (13.00) ble arbeidet med å tilbakeføre Hjerkinns skytefelt presentert. Villreinhensyn har vært et viktig formål med dette arbeidet.

Restaurering er viktig også i villreinområder, ikke minst av trekkveier, så her blir det en satsing på internasjonalt og nasjonalt nivå på restaurering som støtter opp om villreinarbeidet.

8. Dagsturhytter

Prosjektet «Dagsturhytta» er initiert av Innlandet fylkeskommune, etter idé fra tidligere Sogn og Fjordane fylke. Formålet med prosjektet er å stimulere til økt bruk av nærfriluftslivet.

Målsetting om 46 dagsturhytter, én i hver kommune i Innlandet, innen 2025. Dagsturhytta har en kostnadsramme på 750 000 kroner (eks. mva.) per hytte. Kommunene stiller med tomt og ferdig grunnarbeid til hytta, i tillegg til å betale en liten egenandel. Sparebankstiftelsen Hedmark og Sparebankstiftelsen DNB har bevilget 14,3 millioner kroner til prosjektet. Det innebærer en finansiering på 300 000 kroner per hytte. I tillegg kan det søkes om spillemidler.

Innlandet fylkeskommune dekker kostnadene knyttet til prosjektleder, samt arkitekt- og anbudskonkurranse.

<https://innlandetfylke.no/nyheter-forsiden/slik-bli-dagsturhytta-innlandet.27376.aspx>

Dette er et svært positivt tiltak i et folkehelseperspektiv. I Follidal oppdaget imidlertid Solvår at kommunen hadde lagt ut informasjon om tiltaket og bedt om innspill til plassering av hytta, og at det var kommet flere forslag om plassering i villreinområder. Marit tok da kontakt med fylkeskommunen for å sjekke hvilke retningslinjer fylkeskommunen hadde gitt for lokalisering. Villrein var ikke av de hensyn som var nevnt, og heller ikke sårbare naturverdier, utenom stislitasje.

I og med at denne typen tiltak må behandles etter Plan- og bygningslova så vil hensynet til naturverdier komme inn ved Pbl-behandlingen. Det er imidlertid uheldig og konfliktskapende dersom det fram til Plan- og bygningslovebehandlingen er kjørt en omfattende prosess der en har endt opp med en plassering som er uheldig ut fra naturvern hensyn, og prosessen så blir stoppet. Det er derfor viktig at kommunene tar hensyn til sårbare naturverdier så tidlig som mulig i prosessen. Etter at Statsforvalteren ble orientert om saken sendte leder for «Areal og Klima»-avdelingen mail til fylkeskommunen og ba om at kriterielista for lokalisering av hyttene ble utvidet til å omfatte sårbare naturverdier, og at den reviderte kriterielista ble sendt til kommunene. Fylkeskommunen har svart at de vil diskutere dette i prosjektgruppa for dagsturhyttene.

9. Saker med forenkla behandling

Bygging av utedo i tilknytning til eksisterende hytte på 2.5 kvm i Frydalen, Nord-Fron kommune. Nemnda hadde ikke merknader til at utedoen ble bygd.

10. Saker som ikke er behandlet, jfr. sak 2020/54

Ringebu kommune: Takoverbygg på 4 m² over inngangsparti, fritidshus i buffersona.

11. Oversendte vedtak fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Vedtak fra nasjonalparkstyret sendes som kopi til nemnda. Villreinnemnda har klagerett på nasjonalparkstyrets vedtak dersom vedtaket berører villreininteressene. Sekretæren leser gjennom innkomne vedtak, og varsler dersom klage kan være aktuelt. Oversikt over innkomne vedtak legges ellers som kopi til saksinnstillingen, se vedlegg bakerst i dette dokumentet.

12. Endrede satser for møtegodtgjørelse

Leder i møter: kr 643 per time

Leder møteforberedelser: kr 486 per time

Øvrige medlemmer: kr 486 per time

Selvstendig næringsdrivende

Arbeid i møter: kr 1 337,- pr. time

Møteforberedelser: kr 486,- pr. time

FORSLAG TIL VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning.

..... ble valgt til å presentere Villreinnemnda på møte om skjøtselsplan for Kongevegen mellom Dovre og Fokstugu.

STYRETS BEHANDLING

4. Sti- og løypeplan Sølknletten:

Formålet med en sti- og løypeplan plan ble diskutert. Ved Gråsjøen ser det ut til å være økende aktivitet, men ellers er bruken av området stabil. En sti- og løypeplan kan være viktig i forhold til kanalisering og forebygging seinere. Viktig at kommunene er samkjørte.

Deltakere på møtet fra kommunene var:

- Ole Håkon Flatøy, Folldal kommune
- Camilla Andersson, Stor-Elvdal kommune
- Kristian Lund-Vang, Alvdal kommune
- Øyvind Fredriksson, Rendalen kommune

6. Skjøtselsplan for Kongevegen fra Dovre til Fokstugu:

Viktig at nemnda er representert i arbeidet. Arne Vadet foreslått som nemndas representant.

8. Dagsturhytter: Mail fra fylkeskommunen:

«I løpet av mars måned planlegges en samling (teams) med kommunene. Her går vi mer detaljert inn i prosjektet og vi har mulighet for å spisse kriterielista i forhold til lokalisering og hensyn ref. deres innspill. I tillegg blir modellen presentert i sin helhet, noe som gir kommunene et bedre utgangspunkt i forhold til tomtevalg. Innen juni vet vi leverandør og kommunene får ytterligere informasjon om detaljer til grunnarbeid. I forhold til samlingen i mars, så skal vi være tydelige på kommunens ansvar også Naturmangfoldlova §8-12».

VEDTAK

Referat- og orienteringssakene tas til etterretning.

Arne Vadet ble valgt til å presentere Villreinnemnda på møte om skjøtselsplan for Kongevegen mellom Dovre og Fokstugu.

2021/5 ÅRSMELDING 2020

Årsmeldinga er vedlagt.

FORSLAG TIL VEDTAK

Årsmeldinga godkjennes. Årsmeldinga distribueres til kommuner, Statsforvalteren, fylkeskommunen, Miljødirektoratet, villreinutvalg og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, samt aktuelle lokalaviser.

STYRETS BEHANDLING

Skrivefeil må rettes opp før utsendelse. Første del kunne vært avsluttet med en oppsummering, men dette utgår pga. sidetilpasning.

VEDTAK

Årsmeldinga godkjennes. Årsmeldinga distribueres til kommuner, Statsforvalteren, fylkeskommunen, Miljødirektoratet, villreinutvalg og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, samt aktuelle lokalaviser.

2021/6 BUDSJETT 2021

Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten fikk i 2020 600.000 kr. i driftsmidler. For inneværende år er det søkt om 650.000. Vi vet ikke om vi får en slik økning, og det foreslåtte budsjettet tar derfor utgangspunkt i fjorårets budsjett. Det er også knyttet usikkerhet til Covid 19 og hvor mange fysiske møter vi får gjennomført i løpet av året. Vi må derfor regne med å justere budsjettet underveis i året.

For nemndsmedlemmene er møtegodtgjørelsen økt fra i fjor, se foran.

Budsjettet rekker vanligvis til 4 ordinære møter pr. år. Ett av møtene legges sammen med en befaring, slik at møtet/befaringen går fra lunch til lunch.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda vedtar et foreløpig budsjett for 2021 som følger:

4 Møter i nemnda (møtegodtgjørelse, reiser, møterom og servering)	265.000 kr.
AU-møter (telefonmøter)	15.000 kr.
Sekretær (inkl. kontorhold og økonomiforvaltning)	250.000 kr.
Reiseutgifter, sekretær	10.000 kr.
Diverse (Innkjøp «Villreinen», medlemskontingent Villreinnrådet, mm.)	10.000 kr.
Kjøp av tjenester (NINA/utvalgene)	50.000 kr.
SUM	600.000 kr.

Det må foretas fortløpende justeringer underveis i budsjettåret.

STYRETS BEHANDLING

Det ble spurt hva de ekstra 50.000 som er omsøkt evt. skal brukes til. Det er usikkert om vi får ekstra midler, sammenlignet med 2020. Også annen usikkerhet som Covid 19 gjør at nemnda må vurdere dette utover året.

VEDTAK

Villreinnemnda vedtar et foreløpig budsjett for 2021 som følger:

4 Møter i nemnda (møtegodtgjørelse, reiser, møterom og servering)	265.000 kr.
AU-møter (telefonmøter)	15.000 kr.
Sekretær (inkl. kontorhold og økonomiforvaltning)	250.000 kr.
Reiseutgifter, sekretær	10.000 kr.
Diverse (Innkjøp «Villreinen», medlemskontingent Villreinnrådet, mm.)	10.000 kr.
Kjøp av tjenester (NINA/utvalgene)	50.000 kr.
SUM	600.000 kr.

Det må foretas fortløpende justeringer underveis i budsjettåret.

2021/7 RINGSAKER - REVISJON AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL – OPPSTART

SAKSOPPLYSNINGER

Ringsaker kommune har varslet oppstart av kommuneplanens arealdel. Plandokumentene er i sin helhet utlagt på: <https://www.ringsaker.kommune.no/revisjon-av-kommuneplanens-arealdel-oppstart.6347830-190124.html>

«Planstrategien for 2020-2024 legger opp til en begrenset revisjon av enkeltelementer i kommuneplanens arealdel i perioden 2020-2024. Dette på bakgrunn av at det var en omfattende gjennomgang av hele arealdelen som grunnlag for gjeldende planperiode 2014-2025. En er nå midtvegs i planperioden og ser at planen fungerer godt som arealmessig plangrunnlag. Det er ikke behov for store endringer i plankartet. Revisjonsbehovet er knyttet til erfaringer med bestemmelsene, behov for oppdatering i forhold til samfunnsendringer, regelverk og andre vedtak i planperioden».

Under 2.11 «Regionale føringer» er Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten ikke nevnt.

Fritidsbebyggelse er omtalt i planprogrammet (3.14 og 6.17):

«Ringsaker har vært gjennom en periode med høy aktivitet for fritidsbebyggelse. Kommunen har fortsatt arealreserver for fritidsbebyggelse. I tillegg er det utbyggingsreserver innenfor allerede utbygde områder. Infrastruktur er en utfordring og må løses før videre utbygging.

Det er ikke aktuelt med vesentlig endring verken for arealer eller bestemmelser for fritidsbebyggelse ut over feilretting og oppdatering til gjennomførte reguleringer og andre vedtak. Byggeområde FB11 ved Fløyta sæter tas ut. Ringsaker almenning har byttet dette inn i utvidelse og økt grad av utnytting i ved regulering av Svarthaugen FB15 som ligger sentralt i Natrudstilenområdet. Med dette unngås også nedbygging av myr.

Foreliggende innspill med ønske om felles arealplan for fjellområdene i Øyer, Lillehammer og Ringsaker gjelder i hovedsak friluftsområdene. Kommunen har sagt at det skal vurderes i kommende revisjon av arealdelen. Initiativet hensyntas i denne omgang ved at det ikke er aktuelt med nye byggeområder».

Under «8.13 Medvirkning» sies det at «Det skal inviteres til møter og samråd med nabokommuner om fjellområdene, spesielt med vekt på bestemmelser for bruk og vern av friluft- og utfartsområder».

VURDERING

Revisjonen vil i liten grad berøre villreininteressene. Det er imidlertid uheldig at kommunene «glemmer» regionalplanen for Rondane-Sølnkletten i oversikten over regionale føringer. Planen skal følges opp bl.a. med hensynssoner i arealplanen.

Det er positivt at kommunen vil ta kontakt med nabokommunene om fjellområdene. Når bestemmelser for bruk og vern av friluft- og utfartsområder skal vurderes, er det imidlertid viktig også å ta villreinhensyn.

FORSLAG TIL VEDTAK

Regionalplanen for Rondane-Sølnkletten må tas med under de regionale føringene som er nevnt. Planen har retningslinjer både for bestemmelser og hensynssoner i kommunenes arealplaner.

Det er viktig at villreinhensyn blir tema i diskusjonen med nabokommunene om fjellområdene. Villreinnemnda ber om å bli holdt orientert om arbeidet.

STYRETS BEHANDLING

Det ble spurt om nemnda kom til å gi innspill til planoppstarten. I høringssaker blir utdrag av protokollen fra møtet oversendt til den som har sendt ut høringen. (Kun den delen av protokollen som gjelder den enkelte sak blir oversendt).

VEDTAK

Regionalplanen for Rondane-Sjøinkletten må tas med under de regionale føringene som er nevnt. Planen har retningslinjer både for bestemmelser og hensynssoner i kommunenes arealplaner.

Det er viktig at villreinhensyn blir tema i diskusjonen med nabokommunene om fjellområdene. Villreinnemnda ber om å bli holdt orientert om arbeidet.

2021/8 SEL - REVISJON AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL – OPPSTART

Sel kommune styre har lagt forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel 2021-2035 ut til offentlig ettersyn. Planprogrammet viser hvilke hovedtemaer som skal behandles, medvirkning, utredningsbehov og framdrift. Planprogrammet kan lastes ned fra:

<https://www.sel.kommune.no/f/p7/iaa33cec8-4618-4a10-b3e2-78acb5e6dd8c/kommuneplanens-arealdel-horing-av-planprogram-1220.pdf>

Det er åpnet for innspill til både til planprogrammet og arealinnspill til kommuneplanenes arealdel.

SAKSOPPLYSNINGER

Formålet med planrevisjonen er å revidere kommuneplanens arealdel. Fokus i planrevisjonen vil være å legge til rette for:

- Attraktive boligområder.
- Ny fritidsbebyggelse.
- Næringsutvikling.
- Fysisk aktivitet ved gang- og sykkelveier.
- Å ta vare på viktige kultur- og naturkvaliteter.

Om nye fritidsboliger står det følgende:

«Det vil i planarbeidet bli gjort en vurdering av områder som er avsatt til fritidsbebyggelse der det ikke har skjedd noe siden arealdelen ble vedtatt i 2016. Det vil bli vurdert om disse områdene fortsatt skal ligge som fritidsbebyggelse eller om de bør flyttes til andre steder som kan være mer attraktivt. Tomter avsatt til fritidsbebyggelse, men ikke bebygde av ulike grunner er med på å gjøre at kommunen har et høyt antall ubebygde tomter.

Det kommunen har fått flest innspill på så langt før planarbeidet er kunngjort er ny fritidsbebyggelse, det gjelder både nye områder og deling av eksisterende eiendommer. Det skal legges til rette for ny fritidsbebyggelse. Det vil bli gjort en gjennomgang av urealiserte områder med mulighet for at et område kan bli helt eller delvis tatt ut av arealplanen for å gi rom for nye områder».

Behovet for nye veier i eksisterende hytteområder skal også vurderes, samt bruken av eksisterende veier i hytteområdet (brøyting/vintervedlikehold).

VURDERING

Planprogrammet lister opp fem mål, se over. Det eneste målet som ikke gis en nærmere omtale i planprogrammet er «Å ta vare på viktige kultur- og naturverdier». Selv om dette er tenkt å være et sektorovergrepene mål, savnes det likevel en omtale under kap. 6 med hvilke natur- og kulturverdier som er særlig viktige.

Villrein

Sel kommune har sentrale villreinområder i Rondane i de østlige deler av kommunen. Villreinen er derfor en viktig premissleverandør for planlegging i fjellområdene på østsida av hoveddalføret.

IUCN satte i 2016 villreinen på den globale rødlista for truede arter, som følge av en tilbakegang på om lag 40 % siste 21-27 år. Ved siden av mindre forekomster i det vestlige Russland, er Norge det eneste europeiske landet med opprinnelig, vill fjellrein. DNA-analyser tyder på at villreinen her har opprettholdt sin genetiske egenart uten vesentlig innblanding fra andre.

Det foreligger nå en omfattende forskningsmessig dokumentasjon om presset på villreinens levearealer i Rondane. Radiomerking av i alt 20 simler med GPS-sendere i dette området viser at villreinstammen i Rondane nord er delt i to. Tidligere hadde reinen her årlige trekk mellom områdene i Nord og Vuludalen i sør på vestsiden av Rondanemassivet. Dette trekket har gradvis blitt redusert de siste 15 – 20 årene og ser i dag ut for å ha opphørt fullstendig. En detaljert gjennomgang av status og utfordringer på aksene Høvringen-Mysusæter finnes på: <http://server.villrein.no/fokus/rn/vest-for-rondanemassivet.html>

Kunnskapen fra NINAs FOU- prosjekter er oppsummert i:

1. *NINA Rapport 1013. 2014. Villrein og ferdse i Rondane. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009–2014.* Strand, O., Gundersen, V., Jordhøy, P., Andersen, R., Nerhoel, I., Panzacchi, M. & Van Moorter, B. <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2015/1013.pdf>

2. *Populærvitenskaplig oppsummering:*

4.1 «Hvordan bevare villreinen i Rondane?» <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

4.2 «Silhuett Rondane – Hvordan bevare villreinen» Trykt versjon.

<https://brage.nina.no/nina-xmliui/handle/11250/2629003>

Miljøkvalitetsnorm for villrein

«Kvalitetsnorm for villrein» ble vedtatt som kgl. res. i juni 2020.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/naturmangfold/innsiktsartikler-naturmangfold/kvalitetsnorm-for-villrein/id2776831/>

Dette betyr et økt nasjonalt fokus på villreinområdene. Hvert fjerde år skal en ekspertgruppe klassifisere Norges 24 villreinområder ut fra tre overordna faktorer, 1) bestandsforhold, 2) lavbeite, og 3) leveområde og menneskelig påvirkning. På basis av denne klassifiseringen skal ekspertgruppa vurdere om villreinområdene har god, middels eller dårlig kvalitet. Blir kvaliteten vurdert å være for dårlig vil Klima- og miljødepartementet vurdere å utarbeide en tiltaksplan om hvordan ønsket kvalitet kan nås.

En tilstandsvurdering/klassifisering for Rondane er planlagt gjennomført i løpet av 2021. Resultatet vil bli et viktig premiss for arbeidet med kommuneplanens arealdel i Sel.

Fritidsbebyggelse

For Rondane som helhet genererer fritidshus mye ferdsel inn i villreinens leveområder, og er konfliktykt i forhold til villreinens arealbruk. I «Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030» vises det til at «*Men framover vil det være på vestsida av Lågen inklusive i Heidal at vi vil regulere inn hovedtyngden av nye tomter og felt*». Det er viktig at denne hovedmålsettingen følges opp ved rulleringen av kommuneplanens arealdel. Hyttebygging på østsida bør komme i allerede godkjente planer, eller ved at godkjente, ikke bebygde tomter tas ut.

Når et planforslag skal sendes på høring, er det viktig at forslaget inneholder *en samlet vurdering* av de ulike endringsforslagene som er knyttet til fritidsbebyggelse, og hvilken totalbelastning dette vil utgjøre for ferdsel inn i villreinens leveområder (jfr. naturmangfoldlova § 10). Å konsekvensutrede enkeltområder og -tiltak i forhold til villreinens leveområder er ikke tilstrekkelig. En samlet oppsummering bør inneholde antall eksisterende hytter, tomtereserve (godkjente, ikke-bebygde tomter), potensiell arealutvidelse for eksisterende hytter og antall planlagte nye hytter.

Vurderingene av samlet belastning av foreslåtte tiltak må også inkludere evt. forslag om brøyting av veier som i dag ikke brøytes. Undersøkelser har vist at standardheving (vann, kloakk og strøm) på hyttene og vinterbrøyting av vei gjør at hyttene brukes mer.

Når det gjelder maksimalstørrelser for hytter, er erfaringen med regionalplan for Rondane-Sølnkletten at maksimalstørrelser blir oppfattet som tillatt størrelse, uansett om det er presisert i bestemmelsene at det skal foretas en konkret vurdering. Det anbefales derfor at kommunen vurderer å differensiere maksimalstørrelsen i ulike områder i kommuneplanprosessen.

Ferdsel og kanalisering

FNs tiår for naturrestaurering ble innledet i 2021. Behovet for restaurering av villreintrekket vest for Rondane-massivet mellom Peer-Gynt og Spranget er vel kjent. Det er viktig at kommuneplanen her legger opp til tiltak som reduserer ferdselen, og ikke øker den ytterligere.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinen i Rondane-området er under sterkt press, og villreinemnda for Rondane og Sølnkletten vil oppfordre kommunen til å legge dette som et hovedpremiss for kommuneplanarbeidet. Knapt i noe område har en så mye forskningsmessig kunnskap om villreinen som i Rondane. Kunnskapsgrunnlaget vil bli ytterligere oppdatert i 2021 gjennom den tilstandsanalysen/ klassifiseringen som skal foretas gjennom arbeidet med Miljøkvalitetsnormen for villrein. Resultatene fra dette arbeidet blir et viktig premiss for planlegging i fjellområdene øst for hoveddalføret.

Målsettingen i «Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030» om hovedtyngden av nye tomter og felt skal legges til vestsida av Lågen må følges opp ved rulleringen av kommuneplanens arealdel. Hyttebygging på østsida bør komme i allerede godkjente planer, eller ved at godkjente, ikke bebygde tomter tas ut.

Når forslaget til ny kommuneplan sendes på høring, er det viktig at forslaget inneholder en samlet vurdering av de ulike endringsforslagene som er knyttet til fritidsbebyggelse, og hvilken totalbelastning dette vil utgjøre for ferdsel inn i villreinens leveområder (jfr. naturmangfoldlovas §10).

Villreinemnda tilrår at kommunen differensierer maksimalstørrelsen på eksisterende fritidseiendommer i ulike områder.

Behovet for restaurering av villreintrekket vest for Rondane-massivet mellom Peer-Gynt og Spranget er vel kjent. Det er viktig at kommuneplanen her legger opp til tiltak som reduserer ferdselen, og ikke øker den ytterligere.

Det savnes en omtale under kap. 6 med hvilke natur- og kulturverdier som er særlig viktige, i og med at «Å ta vare på viktige kultur- og naturverdier» er nevnt som et hovedfokus innledningsvis i planprogrammet.

STYRETS BEHANDLING

Konfliktene mellom menneskelig bruk og villreinen på Spranget er godt dokumentert. Til tross for kunnskapen som foreligger er det imidlertid ikke iverksatt tiltak for å bedre forholdene for villreinen. Dette må påpekes som et eget punkt i vedtaket. Det var forslag om å ta med følgende som tillegg i vedtaket:

«På Spranget må kommunen vurdere konkrete tiltak for å bedre forholdene for villreinen, som begrensning av overnatting, parkeringsforbud langs veien framover fra parkeringsplassen oa.»

VEDTAK

Villreinen i Rondane-området er under sterkt press, og villreinemnda for Rondane og Sølnekletten vil oppfordre kommunen til å legge dette som et hovedpremiss for kommuneplanarbeidet. Knappt i noe område har en så mye forskningsmessig kunnskap om villreinen som i Rondane.

Kunnskapsgrunnlaget vil bli ytterligere oppdatert i 2021 gjennom den tilstandsanalysen/ klassifiseringen som skal foretas gjennom arbeidet med Miljøkvalitetsnormen for villrein. Resultatene fra dette arbeidet blir et viktig premiss for planlegging i fjellområdene øst for hoveddalføret.

Målsettingen i «Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030» om hovedtyngden av nye tomter og felt skal legges til vestsida av Lågen må følges opp ved rulleringen av kommuneplanens arealdel. Hyttebygging på østsida bør komme i allerede godkjente planer, eller ved at godkjente, ikke bebygde tomter tas ut.

Når forslaget til ny kommuneplan sendes på høring, er det viktig at forslaget inneholder en samlet vurdering av de ulike endringsforslagene som er knyttet til fritidsbebyggelse, og hvilken totalbelastning dette vil utgjøre for ferdsel inn i villreinens leveområder (jfr. naturmangfoldlovas §10).

Villreinemnda tilrår at kommunen differensierer maksimalstørrelsen på eksisterende fritidseiendommer i ulike områder.

Behovet for restaurering av villreintrekket vest for Rondane-massivet mellom Peer-Gynt og Spranget er vel kjent. Det er viktig at kommuneplanen her legger opp til tiltak som reduserer ferdselen, og ikke øker den ytterligere.

På Spranget må kommunen vurdere konkrete tiltak for å bedre forholdene for villreinen, som begrensning av overnatting, parkeringsforbud langs veien framover fra parkeringsplassen oa.

Det savnes en omtale under kap. 6 med hvilke natur- og kulturverdier som er særlig viktige, i og med at «Å ta vare på viktige kultur- og naturverdier» er nevnt som et hovedfokus innledningsvis i planprogrammet.

2021/9 RINGEBU – REGULERINGSPLAN FOR FENNATJØNNET HYTTEGREN

Ringebu kommune har sendt reguleringsplan for Fennatjønnen hyttegren på høring.

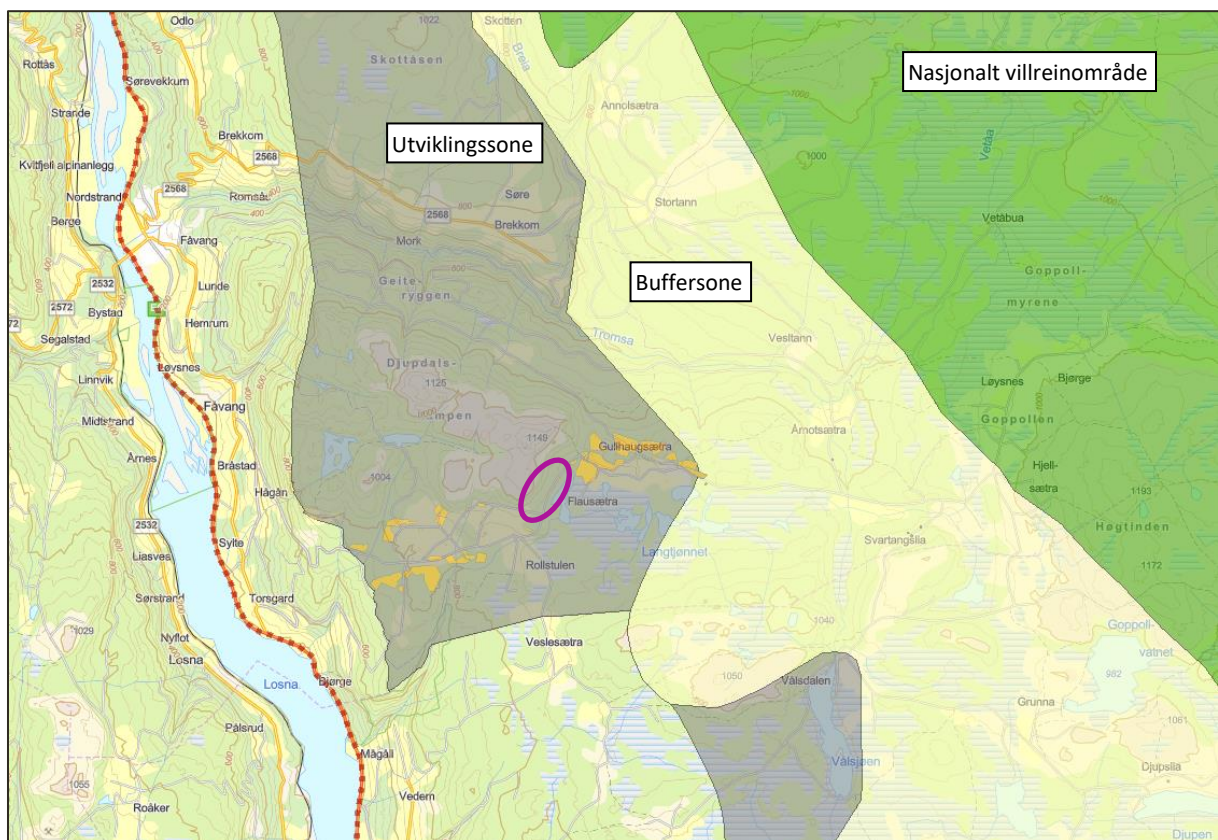
SAKSOPPLYSNINGER

Reguleringsplan omfatter fortetting av et eksisterende hytteområde i Fåvang Østfjell, med 18 nye tomter. Planen er i tråd med kommuneplanens arealdel 2019-2030 for Ringebu kommune. Feltet har adkomst fra Goppolvegen (figur 1). Største tillatte bygningsareal pr. hyttetomt er 120 m² BRA, inkl. annek og uthus.

Planområdet har kort vei til turstier og skiløype.

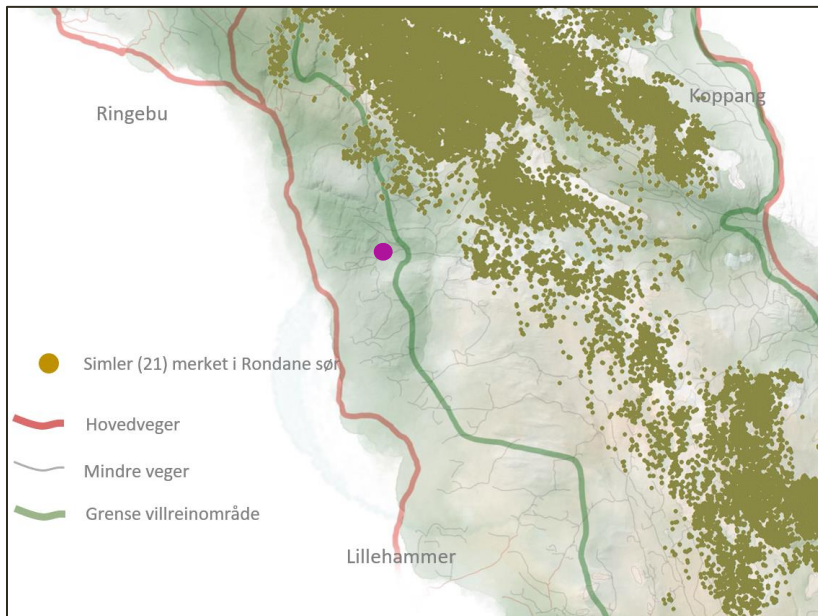
Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Planområdet ligger i utviklingssonen i regionalplanen for Rondane-Sølnkletten.

Figur 1. Lilla ring viser plasseringen av reguleringsområdet

Villreinens arealbruk

Figur 2. GPS-merkede simler i perioden mars 2010 tom april 2018.

Kilde: <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Reguleringsplanen er i samsvar med kommuneplanens arealdel og ligger i utviklingssona for regionalplan Rondane-Sølknletten. Maksimalt tillatt areal pr. hytte er også i tråd med regionalplanens retningslinjer.

Utbyggingen anses derfor som avklart i tidligere planprosesser.

FORSLAG TIL VEDTAK

Utbyggingen er avklart i tidligere planprosesser. Villreinnemnda har ikke ytterligere merknader til planforslaget.

STYRETS BEHANDLING

Ingen merknader.

VEDTAK

Utbyggingen er avklart i tidligere planprosesser. Villreinnemnda har ikke ytterligere merknader til planforslaget.

2021/10 RINGEBU – BYGGING AV UTEDO OG BRØNNHUS

Ringebu kommune har mottatt søknad fra DNT Oslo og Omegn om å bygge utedo med fire kummer og brønnhus med borehull og håndpumpe i tilknytning til Veslefjellbua.

SAKSOPPLYSNINGER

Eksisterende hytte 1 og hytte 2 er på til sammen ca. 161 m² BRA, og omsøkte utedo og brønnhus på hhv 17,4 m² BRA og 5,6 m² BRA.

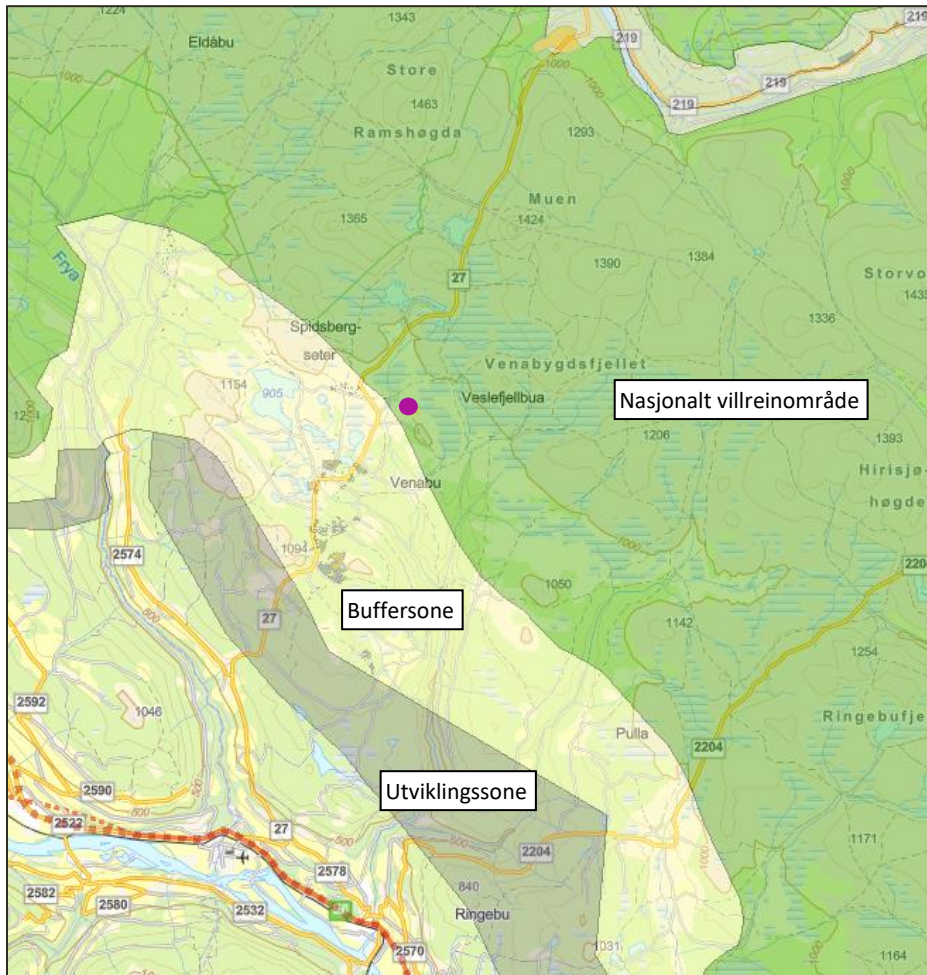
Figur 3. Eksisterende og planlagte bygg

DNT Oslo og Omegn ferdigstilte og tok i bruk turisthytta Veslefjellbua i november 2019. Anlegget består av to bygninger, med til sammen 17 sengeplasser. Veslefjellbua er en erstatning for Gråhøgdbua for å få folk til å gå på tur lenger ned fra fjellet, utenom trekkrutene til villreinen. Den fungerer som overnattingstilbud på Rondanestien som er flyttet lenger ned, og som turmål for dagsbesøkende. Doen som ble bygd da hytta ble oppsatt har vist seg å være underdimensjonert mot det besøkstallet DNT-hytta har hatt dette første året. Dokummen er for trang til å ivareta tilstrekkelig avrenning av væske, og lav høyde gjør at volumet blir for lite. Resultatet er at avfallet ikke blir drenert ut, og sjenerende lukt oppstår. Doen er konstruert med to kummer. En for bruk i ett år, og en for kompostering det neste. Om kapasiteten hadde vært i balanse med bruken, ville man hatt et tilnærmet bakteriefritt avfall å grave ned etter to år.

Vatnet hentes pr i dag med bøtte i Vesletjønnet. Vannkvaliteten er preget av mye humus, som gir sjenerende farge og lukt selv når vannet kokes. Vinterstid med is på Vesletjønnet har gjestene valget mellom å hugge/bore hull i isen, eller smelte snø. Ofte velges det siste om snøen utenfor hyttene ser tilstrekkelig ren ut. Men snøsmelting gjør at det brukes store mengder gass til dette formålet. Vi ønsker ikke unødvendig forbruk av energi på hyttene våre. Bedre tilgang på rent vann vil også gi bedre hygiene til oppvask, husvask og kroppshygiene.

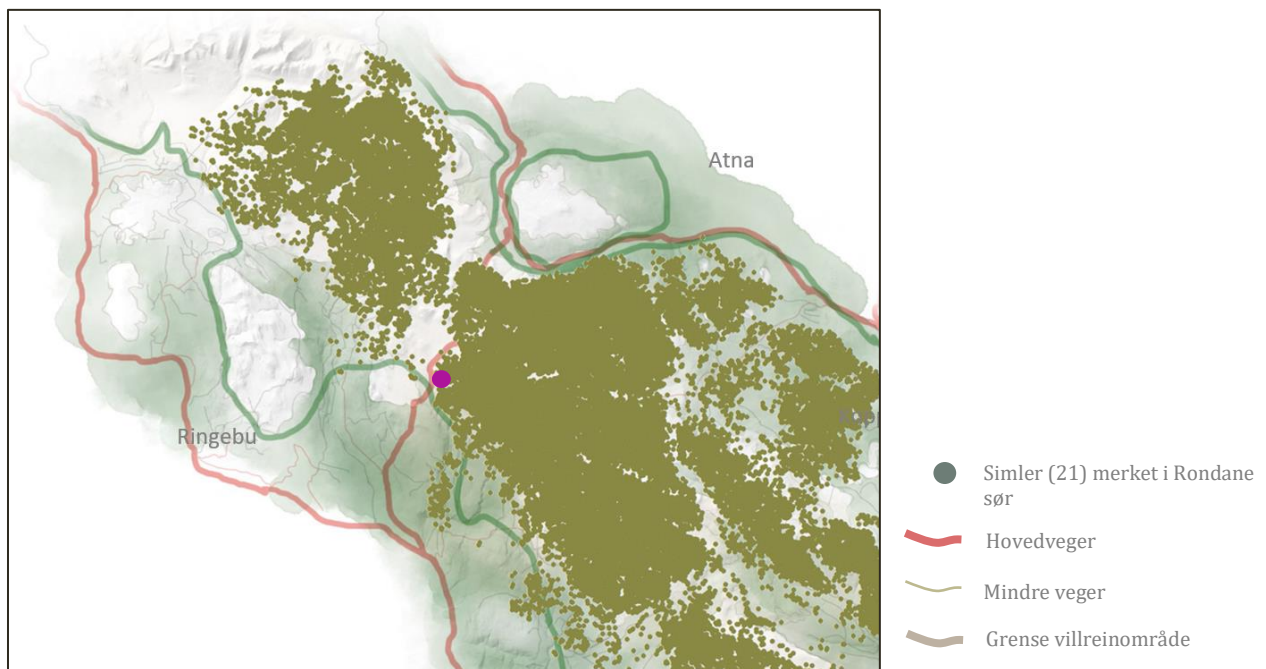
Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

DNT-hytta ligger i regionalplanen i nasjonalt villreinområde. Planen har ikke egne retningslinjer for turisthytter. Det kan vurderes tilbygg, uthus og anneks på eksisterende godkjente bebygde fritids-eiendommer utenfor regulert felt.

Figur 4. Hyttas plassering er vist med lilla prikk

Villreinenes arealbruk

Figur 5. GPS-merkede simler i perioden mars 2010 tom april 2018. Hyttas plassering er vist med lilla prikk. Kilde: <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Fjerning av den gamle Gråhøgdbua og flytting av stinettet og ny hytte lengre fram i fjellet har bedret vilkårene for villreinen. Det er prinsipielt uheldig med utvidelse av bruksarealet såpass kort tid etter at hytta ble satt opp, men de planlagte nybyggene er beskjedne i størrelse, er lagt inntil eksisterende bygningsmasse, vil ikke medføre økt overnattingskapasitet, eller bidra til økt bruk på annen måte. Tiltakene vil ikke ha påvirkning på villreinen eller ha vesentlig presedensvirkning.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det er prinsipielt uheldig med utvidelse av bruksarealet såpass kort tid etter at hytta ble satt opp, men de planlagte nybyggene er beskjedne i størrelse, er lagt inntil eksisterende bygningsmasse, vil ikke medføre økt overnattingskapasitet, eller bidra til økt bruk på annen måte.

Tiltakene vil ikke ha påvirkning på villreinen eller ha vesentlig presedensvirkning. Villreinnemnda har derfor ikke merknad til at tiltaket gjennomføres.

STYRETS BEHANDLING

Flytting av Gråhøgdbu og tilhørende løypenett har vært et svært positivt tiltak for villreinen. Vedtaket bør avspeile dette.

VEDTAK

Fjerning av den gamle Gråhøgdbua og flytting av stinettet og ny hytte lengre fram i fjellet har bedret vilkårene for villreinen. De planlagte nybyggene er beskjedne i størrelse, er lagt inntil eksisterende bygningsmasse, vil ikke medføre økt overnattingskapasitet, eller bidra til økt bruk på annen måte.

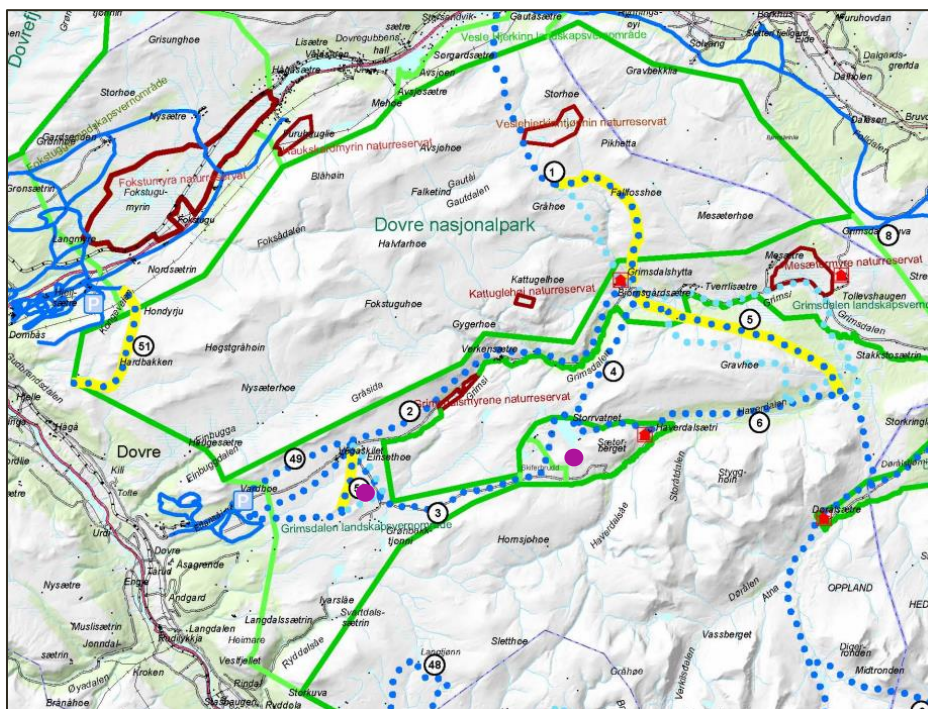
Tiltakene vil ikke ha påvirkning på villreinen eller ha vesentlig presedensvirkning. Villreinnemnda har derfor ikke merknad til at tiltaket gjennomføres.

2021/11 RONDANE-DOVRE NASJONALPARKSTYRE – SIKRINGSLØYPE GRØNBAKKAN-STORRVATNET

SAKSOPPLYSNINGER

Brennhaug Røde kors har søkt om dispensasjon til å stikke ei sikringsløype mellom Grønnebakkan og Storrvatnet. Dette som et hjelpemiddel ved en leteaksjon og evt. til skiløpere som møter på dårlig vær.

Stikking og oppkjøring av skiløyper i verneområdene i Rondane-Dovre er regulert gjennom forvaltningsplanen for verneområdene <http://www.nasjonalparkstyre.no/Rondane-Dovre/Planer-og-publikasjoner/Forvaltningsplan/Forvaltningsplan-Rondane/>

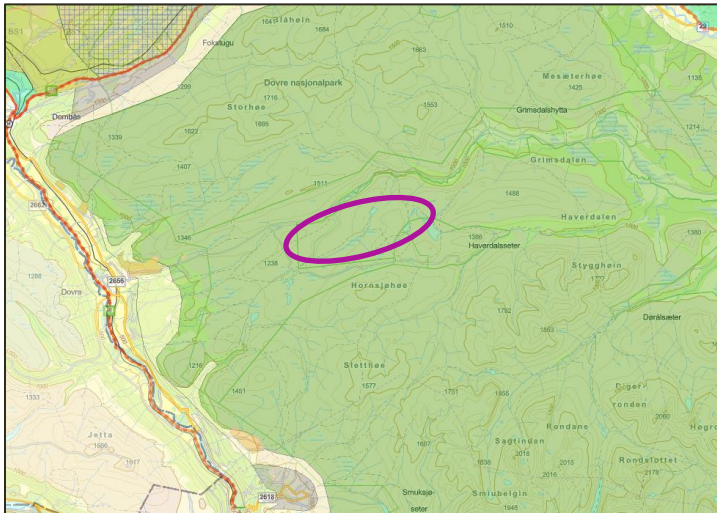
Figur 6. Utsnitt fra Vedlegg nr. 18 i forvaltningsplanene for de store verneområdene i Rondane: Skiløypenett http://www.nasjonalparkstyre.no/Documents/RondaneDovre_dok/Forvaltningsplan/Vedlegg18_Skiloyper.pdf

Noen av løypene inngår i DNTs rutenett vinterstid, og det er DNT/driverne av turisthyttene som har tillatelse til å stikke løypa. Det var driveren av Haverdalsseter som fram til 31.12.2019 hadde tillatelse til å stikke løypa vist som nr 3 i forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane. Stikking av denne løypa er tillatt annonsert fra fredag en drøy uke før palmesøndag til 2. påskedag. Stikker kan settes ut to dager før og samles inn senest fire dager etter tillatt annonseringsperiode.

I 2020 ble ikke løypa stikket i forbindelse med påsken. Løype 4 og 6 ble heller ikke stikket. Driveren av Haverdalseter turisthytte har ikke planer om å ha hytta påskeåpent heller i 2021, men har tillatelse til inntil 5 turer for ettersyn av turisthytta frem til og med 2.påskedag. Traséen følger traséen for stikka løype inn til Haverdalseter. Brennhaug Røde Kors har nå søkt om å stikke sikringsløype på deler av strekningen, fra Grønbakkan til Storrvatnet (markert med lilla prikker på kartet over).

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

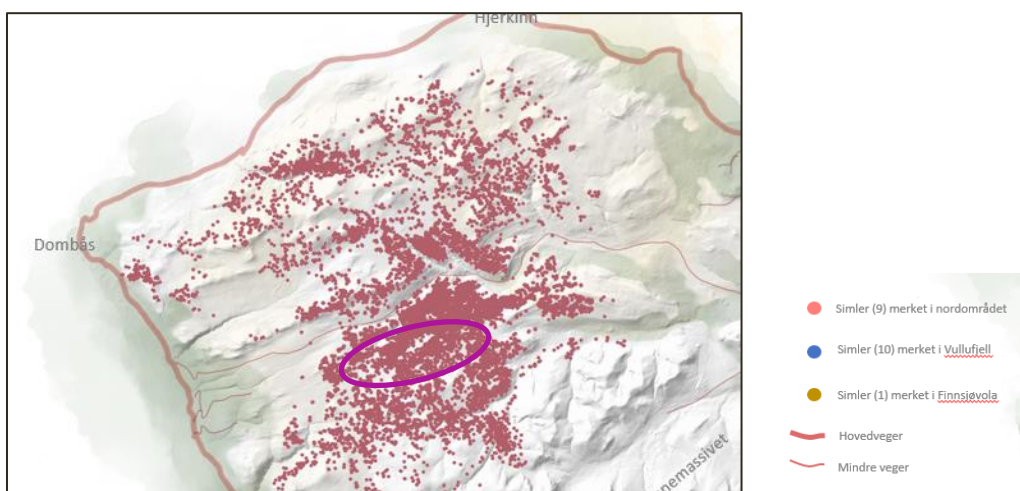
Traséen ligger i sin helhet i nasjonalt villreinområde.

Figur 7. Område for trasé

Villreins arealbruk

Traséen som ønskes stikket går gjennom et svært sentralt område for villreinen i Rondane Nord vinterstid.

Figur 8. GPS-merkede simler om vinteren (desember tom mars 2010-2018).

Kilde: <http://server.villrein.no/fokus/rn/>

VURDERING

Villreinen i Rondane er utsatt for et sterkt brukspress og det er viktig å skjerme gjenværende leveområder i størst mulig grad. Allerede da forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane ble laget (godkjent 2009) ble dette hensyntatt, ved at løypa det her er snakk om kun ble tillatt stikket i en kort periode ved påsketider. Løypa er ment for å sikre driften ved Haverdalsseter Turisthytte. Når turisthytta blir stengt faller behovet for ei stikka løype her bort. Da hytta var stengt i fjor vinter opplyser fjelloppsynet at det ble registrert lite folk i området og nærmest ikke spor etter ferdsel mellom de ulike beite- og hvileområder i Sletthø-HornsjøhøGrønbakkane-Eftanshø-Gravhø-Dørålen-Gråhø området.

Ut fra den forverra situasjonen for villreinen siden forvaltningsplanen ble godkjent, er det svært positivt for villreinen dersom bruken i noen områder kan reduseres.

De stier og løyper som ble godkjent i forvaltningsplanen er et resultat av en omfattende prosess og en helhetlig vurdering. Med den pressa situasjonen som er for villreinen i Rondane i dag bør nye tillatelser for stikking av løyper som hovedregel inngå i en slik helhetlig prosess. Det behovet som her foreligger for stikking synes ikke å være så stor at denne hovedregelen bør fravikes, særlig i og med at revisjonsarbeidet for forvaltningsplanen er startet opp.

Som et alternativ til stikking bør det vurderes om det kan være et alternativ å legge sikker trasé inn på GPS-kartet vi antar Røde kors Hjelpekorps benytter.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinen i Rondane er utsatt for et sterkt brukspress. Ut fra den forverra situasjonen for villreinen siden forvaltningsplanen ble godkjent, er det derfor svært positivt for villreinen dersom bruken av noen områder kan reduseres. Som et alternativ til stikking bør det vurderes om det kan være et alternativ å legge sikker trasé inn på GPS-kartet vi antar Røde kors Hjelpekorps benytter.

Når stikking av løype nr. 3 ikke lenger er nødvendig for drift av Haverdalsseter turisthytte vil nemnda derfor sterkt tilrå at søknaden om stikking ikke innvilges.

Framtidig stikking av løypa bør være tema ved revisjon av forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane.

STYRETS BEHANDLING

Dette er et område det er viktig å minimere ferdselen i. Når den bruken som ble hensyntatt i forvaltningsplanen faller bort, må det ikke åpnes for ny bruk.

VEDTAK

Villreinen i Rondane er utsatt for et sterkt brukspress. Ut fra den forverra situasjonen for villreinen siden forvaltningsplanen ble godkjent, er det derfor svært positivt for villreinen dersom bruken av noen områder kan reduseres. Som et alternativ til stikking bør det vurderes om det kan være et alternativ å legge sikker trasé inn på GPS-kartet vi antar Røde kors Hjelpekorps benytter.

Når stikking av løype nr. 3 ikke lenger er nødvendig for drift av Haverdalseter turisthytte vil nemnda derfor sterkt tilrå at søknaden om stikking ikke innvilges.

Framtidig stikking av løypa bør være tema ved revisjon av forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane.

2021/12 MØTEPLAN 2021

Det er sendt ut forslag om onsdag 28. april som neste møtedato, men jeg har fått tilbakemelding om at denne datoen ikke passer i hvert fall for ett av nemndsmedlemmene. Vi ser på alternativ datoer for dette møtet. Så kan vi forhåpentligvis få til et lunch-til-lunch-møte med befaring i tidlig september, og bør avsette en møtedato også i slutten av oktober/tidlig november.

Møtedatoer framover diskuteres på møtet.

VEDTAK

Torsdag 29. april kl. 16.00 Teams/Venabu

Møte med befaring: Fra lunch til lunch torsdag 9. september til fredag 10. september

2021/13 ÅPEN POST: INNSPILL OG ORIENTERINGER FRA KOMMUNENE

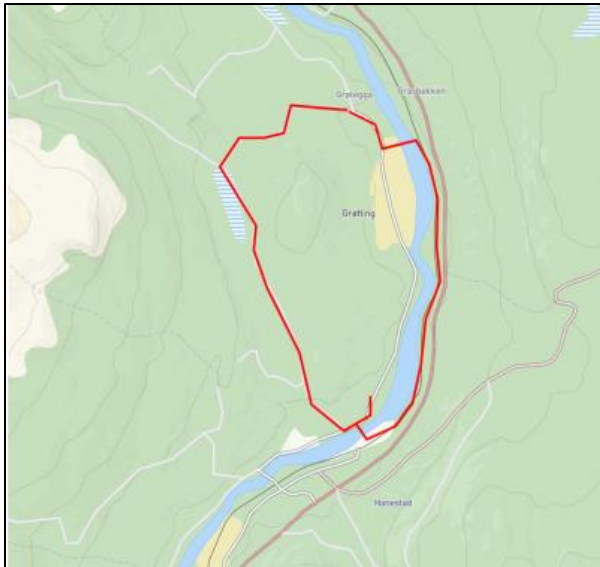
Pga. Covid 19 er det liten aktivitet rundt omkring.

- I Stor-Elvdal har kommuneskogen tilbudt staten å kjøpe opp ubebygde tomter.
- Dovre: Uheldig med mange dispensasjoner om motorferdsel til måsåhusene i jakta.
- Alvdal: Det er kjørt opp løype innover Sølndalen. (Biltrafikk om sommeren). Dette er ei populær rute for Alvdølene, men øker presset på området.
- Folldal: Kommunestyret har jobbet med besøksstrategi for Dovrefjell og villreinproblematikken der. Raymond Sørensen fra Villreinsenteret skal ha politikeropplæring om villrein (Teams-møte).
- Sel: Lokal interessegruppe for villrein er etablert. Merkbart økt interesse for villrein lokalt.

2021/14 RENDALEN – SØKNAD OM LØYPEKJØRING

SAKSOPPLYSNINGER

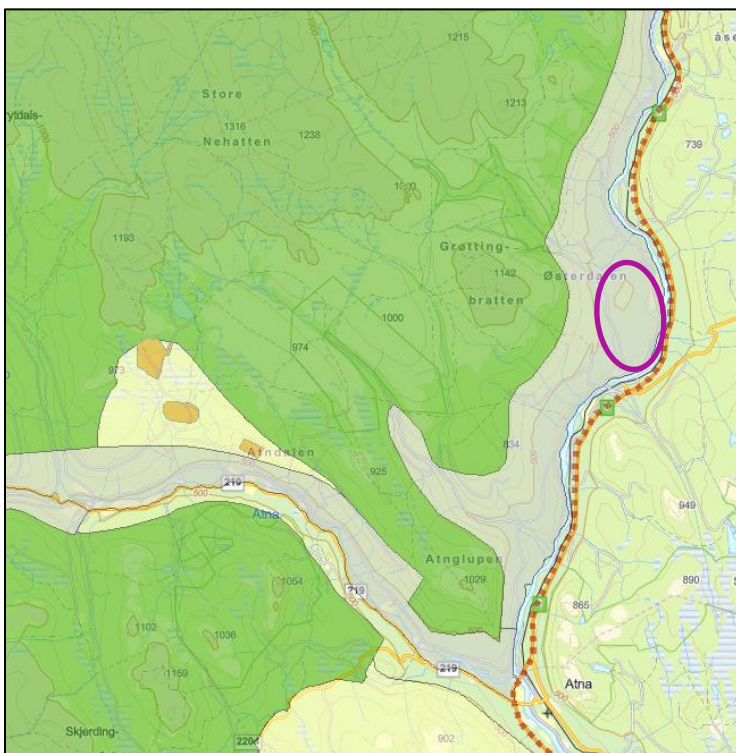
Rendalen kommune har mottatt søknad om bruk av snøskuter for oppkjøring av skiløype på Hanestad. Det søkes om en tre-årig tillatelse og 20 turer pr. år. Formålet er å gi hyttebeboere og fastboende et kortreist tilbud om å komme i form. Det er tenkt at løypa skal benyttes av Hanestad vel som er under etablering.

Kart over løypetrasé

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sjølnkletten

Løypa ligger i regionalplanen i sone 4 «Utviklingszone i dalførene». I denne sona sier retningslinjene for planen at tiltakets betydning for næringsutvikling og lokalsamfunn skal tillegges avgjørende vekt.

Skiløypa er markert med lilla ring

Villreinens arealbruk

Det er ikke gjennomført GPS-registreringer av villreinens arealbruk i Sølnekletten. I forbindelse med utarbeidelsen av regional plan for Rondane og Sølnekletten ble imidlertid villreinens leveområder kartlagt (se Jordhøy, P. (red.) 2008. Villreinen i Rondane – Sølnekletten. Status og leveområde. NINA Rapport 339). Her er områdene vist som barmarksbeite.

VURDERING

Løypetraséen ligger i et område som i svært begrensa grad brukes av villreinen om vinteren, om overhodet. Løypa ligger i ytterkanten av villreinområdet. Den vil derfor kunne ha en kanalisierende effekt ved at både fastboende og hytteeiere bruker denne løypa framfor å bruke områder lenger inn i villreinområdet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Den foreslåtte løypa kommer i liten grad i konflikt med villreinhensyn. Det er tvert imot positivt at det etableres løyper i ytterkanten av villreinområdet, ved at de kan kanalisere ferdsel vekk fra områder lengre inn i villreinområdene. Villreinnemnda har derfor ut fra villreinhensyn ingen merknad til at søknaden innvilges som omsøkt.

STYRETS BEHANDLING

Nemnda mener det ut fra villreinhensyn er svært positivt med løyper i nærmiljøet som kan ha en kanalisierende effekt.

VEDTAK

Den foreslåtte løypa kommer i liten grad i konflikt med villreinhensyn. Det er tvert imot positivt at det etableres løyper i ytterkanten av villreinområdet, ved at de kan kanalisere ferdsel vekk fra områder lengre inn i villreinområdene. Villreinnemnda har derfor ut fra villreinhensyn ingen merknad til at søknaden innvilges som omsøkt.

2021/15 UTLYSING AV TILTAKSMIDLER 2021

Oversikten over tilgjengelige tiltaksmidler er i år kommet tidligere enn før, og vi kan utlyse midlene allerede nå. Vi får da tildelt midlene tidligere enn vanlig, og vi kan behandle tildelingen i samlet styre i slutten av april.

SAKSOPPLYSNINGER

For 2021 har nemnda 167.076 kr til fordeling. Tiltaksmidlene kan benyttes til å:

- styrke forvaltningen av villreinstammen
- fremme befolkningens forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene, særlig overfor barn og unge
- følge opp Regional plan for Rondane og Sølnekletten
- styrke kunnskapen om artens arealbruk i nåtid og fortid

Midlene har de tre siste årene kun blitt utlyst via mail til de tre villreinutvalgene, aktuelle fjellstyrer og kommuner, samt Norsk Villreinsenter Nord. I oversendelsesbrevet har mottakerne av e-posten blitt bedt om å gjøre utlysingen kjent for aktuelle søkere, f.eks. skoler. I tillegg er utlysingen lagt på nemndas sider på villrein.no. En slik utlysingsmåte har spart nemnda for ca. 10.000 kr. i annonseutgifter og har vist seg å gi samme søknadstilfang. Samme utlysingsmåte anbefales i år.

FORSLAG TIL VEDTAK

Tiltaksmidlene lyses ut så snart som mulig etter nemndas møte, med søknadsfrist 15.april.
Av kostnadshensyn lyses tiltaksmidlene ut på samme måte som foregående år (via mail).

STYRETS BEHANDLING

Det var forslag om å stryke punktet «fremme befolkningens forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene, særlig overfor barn og unge» i utlysingen. Ikke fordi dette ikke er viktig, men fordi nemnda de siste årene har tildelt midlene til utvalgenes arbeid med bestandsovervåking. Ved å stryke dette punktet slipper en at folk sitter og skriver fånyttede søknader. Dette fikk imidlertid ikke tilslutning i nemnda.

Det ble opplyst om at det fortsatt er midler igjen til å betale skoleskys for skoler som ønsker å delta i Villreinsenterets undervisningsopplegg.

Sparebankstiftelsen Hedmark har gavemidler. Villreinsenteret bør gjøres oppmerksom på denne muligheten for finansiering.

VEDTAK

Tiltaksmidlene lyses ut så snart som mulig etter nemndas møte, med søknadsfrist 15.april.
Av kostnadshensyn lyses tiltaksmidlene ut på samme måte som foregående år (via mail).

VEDLEGG: Oversendte vedtak fra Rondane-Dovre nasjonalparkstyre (ephorte 2021/241)

2021:

Avgjørelse i klagesak - Rondane NP - transport til og fra Peer Gynt hytta - **Knut Olstad**

Dispensasjon - delegert sak - Rondane NP - snødekt mark - Korstadbu ved fremre Vulutjønn - **Anders Ånne**

2020:

Dispensasjon - Grimsdalen LVO - transport til måsåbu ved Ryddølstjønnen - **Mette Onsum Berg - Johan Dokken**

Melding om vedtak - Grimsdalen LVO - godkjenning av skjøtselsplan

Dispensasjon - Frydalen LVO - utkjøring av åte og tilsyn med jervbås - Kvamsnysetrin - **Kenneth Hvattum**

Vedtak - Dovre NP - motorferdsel 2020 - Einbuggdalen - Storhæa - Breijordet - **Tore Killi Moastuen**

Vedtak - Hemmeldalen NVO - motorferdsel 2021 - 2023 - Skramstadsætra - Stensjøen - **Magni Melvær og Ole Gustav Narud**

Vedtak - dispensasjon - motorferdsel - 2021 - 2024 - skuter - Eldåseter til Hansbu - **Svein Arne Morken**

Vedtak - Frydalen LVO - Flakkstjønnen NR - motorferdsel 2021 - 2025 - Furursjøen Rundt AS

Vedtak - Grimsdalen LVO - motorferdsel 2021 - 2024 - Gråsideløypa - Bergsgrende Løypeforening

Vedtak - Hemmeldalen NR - tillatelse - motorferdsel - 2020 - 2024 - snødekt mark - skiløyper - Løvlien Maskin DA

Godkjenning av skjøtselsavtale - Øyasætra - Nord-Fron - Sødorp og Kvam hesteavslag

Melding om vedtak - Rondane NP - søknad byggetiltak - oppfølging av vedtak 020420 - Østkjølen grunneierlag

Melding om vedtak - Frydalen LVO - oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/74 - Nord-Fron kommune

Melding om vedtak - Frydalen LVO - oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/76 - Nord-Fron kommune

Vedtak - Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Kjæstadsetra - **Mathias Petter Kjæstad**

Vedtak - Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Øyasætra - **Kitty Marie Lund**

Omgjøring av vedtak - Rondane NP - riding langs Ula og Glitterdalen - Sulseter Rideleir v/ **Kari og Morten Sandbakken**

Avslag - Rondane-Dovre NP - ledsagers bruk av el-sykkel - Rondvassbu - Mysusæter

Avgjørelse i klagesak - Frydalen LVO - Oppføring av tilbygg på Byrsetra gbnr 290/1 - **Hanne Hvattum**

Dispensasjon - Rondane NP og Myldingi NR - vegen inn til Bjørnhollia - **Lars Ole Aulgestad**

Dispensasjon - Rondane NP - beltegående elgtrekk til uttransport av felt elg - Ringeby fjellstyre

Dispensasjon - Vesle-Hjerkin LVO - Vedlikehold og nyklopplegging Pilgrimsleden - Dovre kommune

Vedtak - dispensasjon - motorferdsel 2020 - barmark - felt elg - **Stein Roger Moen**

Dispensasjon - Hemmeldalen NR - barmark 2020 - **Kent Erik Skjerpen** jaktlag

Dispensasjon og avslag - Grimsdalen LVO - barmark 2020 - Grønnbaktjønnen - **Erik Talleraas**